STUDENTERAMBASSADØRENS ÅRSBERETNING

2019

Indhold

1. Indledning og læsevejledning 3

2. Anbefalinger. 4

3. Indtryk som underbygger anbefalinger 5

3.1 Fyldestgørende forklarede afslag 5

3.2 Mere tilgængelig vejledning om dispensation fra eksamensregler 11

3.3 Eventuel justering af § 8, stk. 3, i forretningsorden 13

4. Universitetets styrkende aktiviteter i 2019 15

4.1 Tre måneders sagsbehandlingstid for snydsager 15

4.2 Tiltag efter undersøgelse på HUM 16

4.3 Praksisudvalgets anbefalinger om styrkelse af god videnskabelig praksis m.m. 16

4.4 Tilstrækkelig faglig begrundelse i eksamensklager m.m. 17

4.5 Støtte og vejledning ved mobning og seksuel chikane 17

4.6 Information om feedbackformer fra studieår 2020/2021 18

4.7 Målrettet vejledning til studerende med funktionsnedsættelser på SCIENCE 18

4.8 Smidigere veje for studerende med funktionsnedsættelser. 18

5. Funktionens synlighed. 19

5.1 578 henvendelser i 2019 19

Generelt om henvendelser 20

Henvendelser om mobning, seksuel chikane m.m. 24

5.2 Deltagelse som neutral tredjepart ved møder mellem studerende og forvaltning 24

5.3 Drøftelser af behandlingen af mine årsberetninger 25

5.4 Justering af hjemmeside 25

5.5 National og international bevågenhed om studentombud. 26

Oprette studentombud på alle universiteter i 4EU+-alliancen 26

Valgt til bestyrelsen for ENOHE 26

"Nødvendigt for nogle – Godt for alle" 27

Norsk lov om obligatorisk studentombud vedtaget 27

1. Indledning og læsevejledning

Studenterambassadørfunktionen blev oprettet af bestyrelsen og rektor i 2013. Funktionen blev blandt andet oprettet med det formål at bidrage til at sætte mere lys på, hvor universitetet kan styrke de studerendes retssikkerhed og styrke dialogen med de studerende.

Den mest almindelige henvendelse til Studenterambassadøren er fra studerende, som er i gang med at søge om dispensation eller klage. Den studerende er typisk blevet i tvivl om den vejledning, personen har modtaget fra en sagsbehandler, en studievejleder eller en underviser, og ønsker uafhængig juridisk rådgivning om sin sag. Den studerende er ofte også i en ualmindeligt kompliceret situation.

I 2019 fik jeg henvendelser fra 1,5% af KU's studerende. Totalt 578 henvendelser. Godt 8 ud af 10 henvendelser handlede om igangværende sager på universitetet.

De mest fremtrædende henvendelser til Studenterambassadøren i 2019 har ledt frem til, at omdrejningspunkterne for denne årsberetning er:

- fyldestgørende forklarede afslag på dispensation til studerende med funktionsnedsættelser
- vejledning om dispensation fra eksamensregler

Læsevejledning

Beretningen indeholder tre anbefalinger (kapitel 2), en række indtryk som underbygger de tre anbefalinger (kapitel 3), mine indsigter i universitetets styrkende aktiviteter (kapitel 4) og en opsummering af Studenterambassadørens synlighed (kapitel 5).

Anbefalingerne giver jeg primært på baggrund af indtryk fra de sager, studerende henvender sig til Studenterambassadøren om. Hertil lægger jeg mine indtryk fra de møder, jeg har holdt med KU's forvaltning, studenterorganisationer og interesseorganisationer i løbet af året m.m.

Årsberetningen er i første omgang et oplæg til drøftelse i bestyrelsen, relevante ledelsesfora og kollegiale organer inden offentliggørelse af beretningen. Fra offentliggørelsen overgår årsberetningen til at være et dokument, som dele af organisationen refererer til i forskellige sammenhænge. Ligeledes overgår beretningen til at være dokumentation til organisation og omverden og til at være en del af grundlaget for mit arbejde i de følgende år.

Studenterambassadør Bo Gad Køhlert

Januar 2020

2. Anbefalinger

Jeg anbefaler, at universitetets forvaltning i studieåret 2020-2021 sætter fokus på følgende:

1 Særligt i forbindelse med skønsafgørelser til studerende med funktionsnedsættelser: at gøre endnu mere ud af at sikre, at afslag er fyldestgørende forklarede

2 Tilføje link til eksisterende vejledning i at søge om dispensation fra regler under punktet "eksamen" på hver uddannelses studieinformationsside

3 Drøfte justering af § 8, stk. 3, i forretningsordenen for Studenterambassadøren frem mod næste eventuelle justering af forretningsordenen

3. Indtryk som underbygger anbefalinger

Som allerede nævnt fik Studenterambassadøren i alt 578 henvendelser i 2019. Jeg anbefaler ud fra de indsigter, jeg har fået gennem henvendelserne m.m., at universitetet arbejder videre med at styrke studerendes retssikkerhed og dialogen med de studerende, ud fra uddybningerne af mine tre anbefalinger i de følgende afsnit 3.1-.3.3:

- fyldestgørende forklarede afslag
- mere tilgængelig vejledning om dispensation fra eksamensregler
- eventuel justering af §8, stk. 3, i forretningsorden

3.1 Fyldestgørende forklarede afslag

I det her afsnit uddyber jeg, hvorfor jeg anbefaler, at universitetet særligt i forbindelse med skønsafgørelser til studerende med funktionsnedsættelser gør endnu mere ud af at forklare afslag og delvise afslag fyldestgørende.

I Ombudsmandens myndighedsguide, i kapitlet om begrundelse, kan man i den opsummerende indledning læse, at:

> "Myndighedernes afgørelser skal begrundes, medmindre borgeren fuldt ud får medhold. Det følger af forvaltningsloven.
>
> Kravet om begrundelse giver en øget garanti for, at afgørelsen er rigtig, og at grundlaget for afgørelsen er sagligt og fyldestgørende.
>
> En begrundelse kan desuden hjælpe borgeren til bedre at forstå afgørelsen og kan have stor betydning for borgerens accept af afgørelsen og tilliden til myndighederne.
>
> Endelig giver en begrundelse borgeren et grundlag for at tage stilling til, om afgørelsen skal påklages eller indbringes for domstolene eller Folketingets Ombudsmand."

I samme kapitel i Ombudsmandens myndighedsguide kan man i afsnit 9.2 læse om tilsidesættelse af sagkyndige udtalelser (fx en udtalelse fra en læge, en psykolog eller en handicapudredningsmyndighed) at:

> "Selv om en begrundelse for så vidt opfylder kravene i forvaltningslovens § 24, stk. 1 og 2, vil det ikke i alle tilfælde være ensbetydende med, at begrundelsen også er tilstrækkelig, dvs. fremtræder som en fyldestgørende forklaring på, hvorfor afgørelsen fik det resultat, den gjorde.
>
> Derfor skærpes begrundelseskravet som udgangspunkt i tilfælde, hvor en myndighed tilsidesætter en sagkyndig udtalelse eller ændrer en tidligere afgørelse til ugunst for parten. Det samme gælder i tilfælde, hvor parten ud fra sagens omstændigheder må have en særlig forventning om en bestemt retsstilling."

Jeg vurderer, at der særligt skal tages højde for dette i forbindelse med universitetets såkaldte skønsafgørelser til studerende med funktionsnedsættelser. I 2019 var mere end én ud af tre henvendelser til Studenterambassadøren fra en studerende med funktionsnedsættelser. Dette er igen en stigning fra året før, både i antal henvendelser og procentvist af det samlede antal henvendelser.

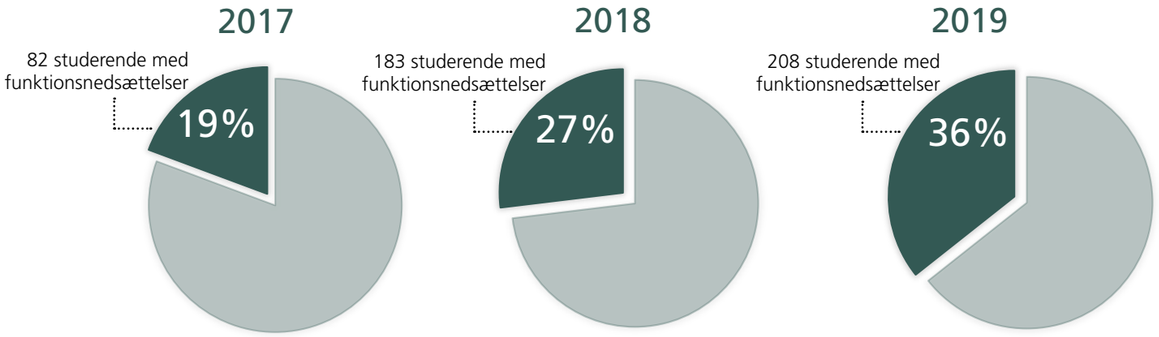

I 2019 har studerende med funktionsnedsættelser fra TEOL, SUND og JURA haft det største behov for rådgivning, når man sammenholder mængden af henvendelser fra hvert fakultet med det samlede antal studerende på hvert fakultet.

Omkring TEOL skal man dog tage højde for den statistiske skævhed, at én henvendelse procentvist udgør en væsentligt større andel af fakultetets samlede antal studerende end på de andre fakulteter.[1]

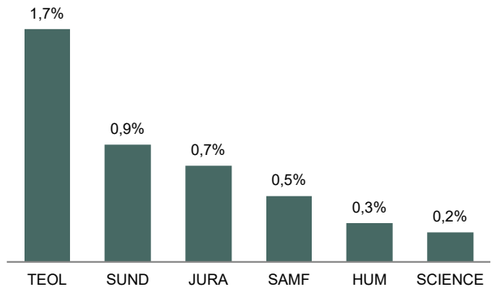

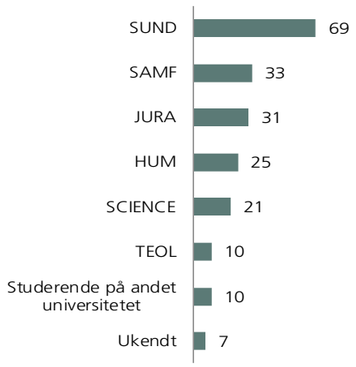

Ser man på fordelingen af det faktiske antal henvendelser i 2019, er de fleste fra studerende på SUND, SAMF og JURA.

De studerende fra andre danske universiteter blev henvist til rådgivningstilbud på deres universitet.

1 Der er p.t. 37.493 heltidsstuderende på KU ifølge https://us.ku.dk/studiestatistik/studiestatistikker/bestand/

Til sammenligning markerede 13,5% af de 10.857 studerende, der svarede på universitetets studiemiljøundersøgelse 2019, at de har en diagnosticeret funktionsnedsættelse. Det er en stigning på godt 2% set i forhold til universitets studiemiljøundersøgelse 2016. I 2019-undersøgelsen svarede 1.059 studerende også på spørgsmålet "Det er nemt at finde information om mulighederne for at få hjælp i forbindelse med min funktionsnedsættelse på KU's hjemmesider?", og kun godt 25% af disse 1.059 studerende svarede "Enig" eller "Helt enig" til spørgsmålet.

Også i næsten én ud af tre henvendelser fra studerende med funktionsnedsættelser til Studenterambassadøren i 2019, ønskede den studerende at klage over et afslag. Typisk fordi den studerende oplevede, at afgørelsen gav indtryk af, at studienævn m.fl. ikke havde sat sig tilstrækkeligt ind i den studerendes situation. Herunder blandt andet fordi centrale dele af den studerendes situation og konkrete behov ofte ikke var nævnt i afgørelsens opsummerende og vurderende afsnit. Også selvom den studerendes situation og behov var beskrevet meget konkret i sagkyndige udtalelser fra læger m.v.

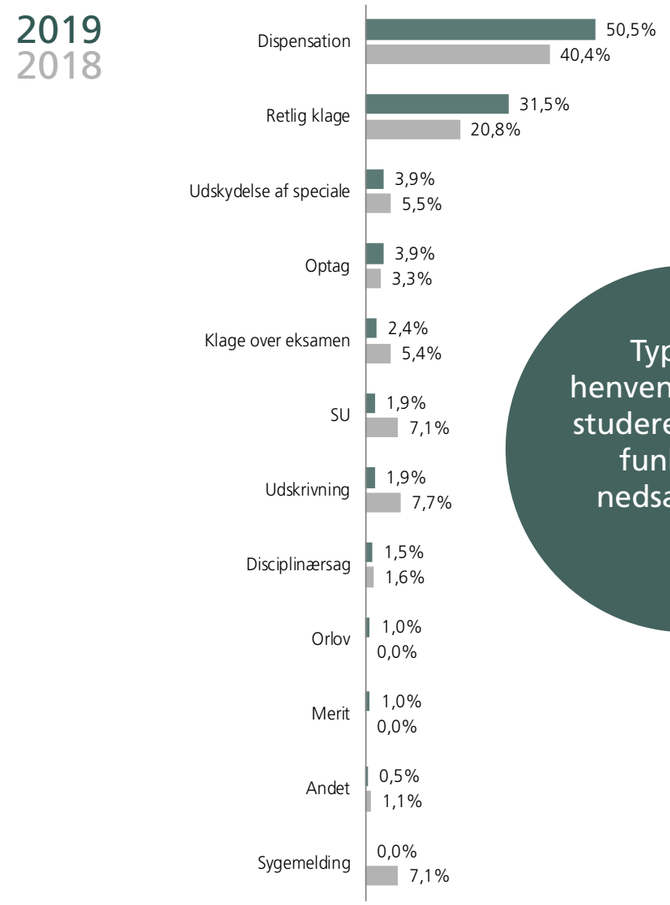

Typer af henvendelser fra studerende med funktions-nedsættelser

Illustrerende indblik i klagesag

I løbet af 2019 fik jeg i forbindelse med en henvendelse fra en studerende med funktionsnedsættelser blandt andet indblik i en klagesag, hvor Styrelsen for Forskning og Uddannelse hjemviste en afgørelse til KU, fordi studienævnets begrundelse ikke opfyldte det skærpede begrundelseskrav ved tilsidesættelse af en sagkyndig udtalelse.

For at illustrere vigtigheden af, at studienævn altid sørger for at opfylde den skærpede begrundelsespligt ved eventuel tilsidesættelse af en sagkyndig udtalelse, følger her et overordnet oprids af sagen.

Sagen startede i første kvartal 2018 og blev hjemvist af styrelsen i fjerde kvartal 2019.

Sagen forløb overordnet på følgende måde:

	Part	Handling	Overblik over forløb
1	Den studerende	søger studienævnet om dispensation og **vedlægger sagkyndig udtalelse**	ansøgning 1
2	Studienævnet	imødekommer ikke ansøgning 1	afgørelse 1
3	Den studerende	stiller uddybende spørgsmål til afgørelse 1	
4	Studienævnet	svarer på uddybende spørgsmål	
5	Den studerende	beder studienævnet om at genbehandle ansøgning 1 på baggrund af uddybende spørgsmål og svar	
6	Studienævnet	genbehandler ansøgning 1 og imødekommer ikke ansøgningen	afgørelse 2
7	Den studerende	klager til rektor (v. Fællesadministrationens afdeling for Uddannelser & Studerende) over studienævnets ikke tilstrækkeligt begrundede afgørelse 2	klage 1
8	Uddannelser & Studerende	beder fakultetet om en udtalelse	
9	Fakultetet	sender udtalelse til Uddannelser & Studerende	
10	Uddannelser & Studerende	sender fakultetets udtalelse til den studerende	
11	Den studerende	sender kommentarer om fakultetets udtalelse til Uddannelser & Studerende	
12	Den studerende	søger studienævnet om dispensation (**samme dispensationsbehov som ansøgning 1, nyt semester**)	ansøgning 2
13	Studienævnet	imødekommer ikke ansøgning 2	afgørelse 3
14	Den studerende	klager til rektor (v. Uddannelser & Studerende) over studienævnets ikke tilstrækkeligt begrundede afgørelse 3 og **vedlægger endnu mere uddybende sagkyndig udtalelse**	klage 2
15	Fakultetet	Hjemviser studienævnets afgørelse 3 til genbehandling på baggrund af den endnu mere uddybende sagkyndige udtalelse	hjemvisning 1

	Part	Handling	Overblik over forløb
16	Den studerende	søger studienævnet om dispensation (**samme dispensationsbehov som ansøgning 1 og ansøgning 2, nyt semester**)	ansøgning 3
17	Studienævnet	imødekommer ikke ansøgning 3 og hjemvisning 1	afgørelse 4
18	Den studerende	klager til rektor (v. Uddannelser & Studerende) over studienævnets ikke tilstrækkeligt begrundede afgørelse 4	klage 3
19	Uddannelser & Studerende	beder fakultetet om en udtalelse	
20	Fakultetet	sender udtalelse til Uddannelser & Studerende	
21	Uddannelser & Studerende	sender fakultetets udtalelse til den studerende	
22	Den studerende	sender kommentarer om fakultetets udtalelse til Uddannelser & Studerende	
23	Uddannelser & Studerende	giver ikke den studerende medhold i klage 3	klageafgørelse 1
24	Den studerende	klager til Styrelsen for Forskning og Uddannelse over universitetets klageafgørelse 1	
25	Styrelsen	hjemviser sag til universitetet på baggrund af, at studienævnets **afgørelser ikke opfylder det skærpede begrundelseskrav ved tilsidesættelse af sagkyndige udtalelser**	hjemvisning 2

Både i denne henvendelse og i en række andre henvendelser ser jeg samtidig, at det stadig er nødvendigt, at studienævn m.fl. sørger for at overholde forskelsbehandlingsloven i tilstrækkelig grad.

Jeg ser tre hovedhjørnesten i forskelsbehandlingsloven:

1. Universitetet *skal* som udgangspunkt træffe de foranstaltninger, der er er hensigtsmæssige ud fra den studerende med funktionsnedsættelsers *konkrete behov*, for at give den studerende adgang til uddannelse og beskæftigelse. (§ 2 a)
2. Universitetet må hverken forskelsbehandle den studerende direkte eller indirekte. (§ 1, stk. 2 og 3)
3. Der er som udgangspunkt tale om indirekte forskelsbehandling, hvis universitetet bruger en tilsyneladende neutral bestemmelse (fx i en bekendtgørelse eller studieordning), et tilsyneladende neutralt kriterium eller en tilsyneladende neutral praksis til at stille den studerende med funktionsnedsættelser ringere end en studerende, der ikke har funktionsnedsættelser. (§ 1, stk. 3)

Læs eventuelt mere om mine indsigter i universitetets behandling af studerendes ansøgninger om dispensation med udgangspunkt i forskelsbehandlingsloven i min beretning for 2018 (afsnit 3.3.2) og min beretning for 2017 (afsnit 3.3.3).

Jeg mener desuden, at universitetets behandling af en række af de her sager stadig ligger for langt fra en anbefaling, jeg gav i min beretning for 2017. Her anbefalede jeg, at universitetets forvaltning i behandlingen af alle ansøgninger om dispensation og klager arbejder mere med at flytte forvaltningskulturen i retning af større sammenhæng mellem:

1. Den studerendes **retssikkerhed**: At de relevante regler danner grundlag for afgørelsen m.v.
2. Den studerendes **retsfølelse**: At den studerende oplever sig retfærdigt behandlet
3. Den studerendes **tid** til at gøre sin uddannelse færdig

På baggrund af ovenstående planlægger jeg efter offentliggørelsen af denne beretning for 2019 at gøre følgende, hvis jeg igen får henvendelser fra studerende, som vil klage over, at et studienævns afslag ikke tilstrækkeligt begrunder den studerendes anbringender baseret på sagkyndige udtalelser:

- vurdere om der er tale om skærpende omstændigheder
- efter aftale med den studerende sende klagen videre til rette instans med en bemærkning om, at jeg skal orienteres om sagens forløb og udfald
- informere rektor og dekanen for det pågældende fakultet

Denne procedure er beskrevet nærmere i § 8, stk. 3, i forretningsordenen for Studenterambassadøren.

Jeg anbefaler på baggrund af kapitel 3.1, at alle studienævn, dispensationsudvalg, sagsbehandlere m.m. særligt i forbindelse med skønsafgørelser til studerende med funktionsnedsættelser gør endnu mere ud af at forklare afslag og delvise afslag fyldestgørende.

3.2 Mere tilgængelig vejledning om dispensation fra eksamensregler

I det her afsnit uddyber jeg, hvorfor jeg anbefaler, at der bliver tilføjet et link på den såkaldte mellemside om eksamen på hver uddannelses Studieinformationsside til hver uddannelses eksisterende såkaldte destinationsside om at søge dispensation fra regler.

Sommeren 2018 blev hver uddannelses Studieinformationsside lanceret:
Hver uddannelses Studieinformationsside har samme struktur som de øvrige uddannelsers og strukturen videreudvikles og koordineres på tværs af fakulteterne. Det ser jeg som en stor styrkelse af en mere bredt

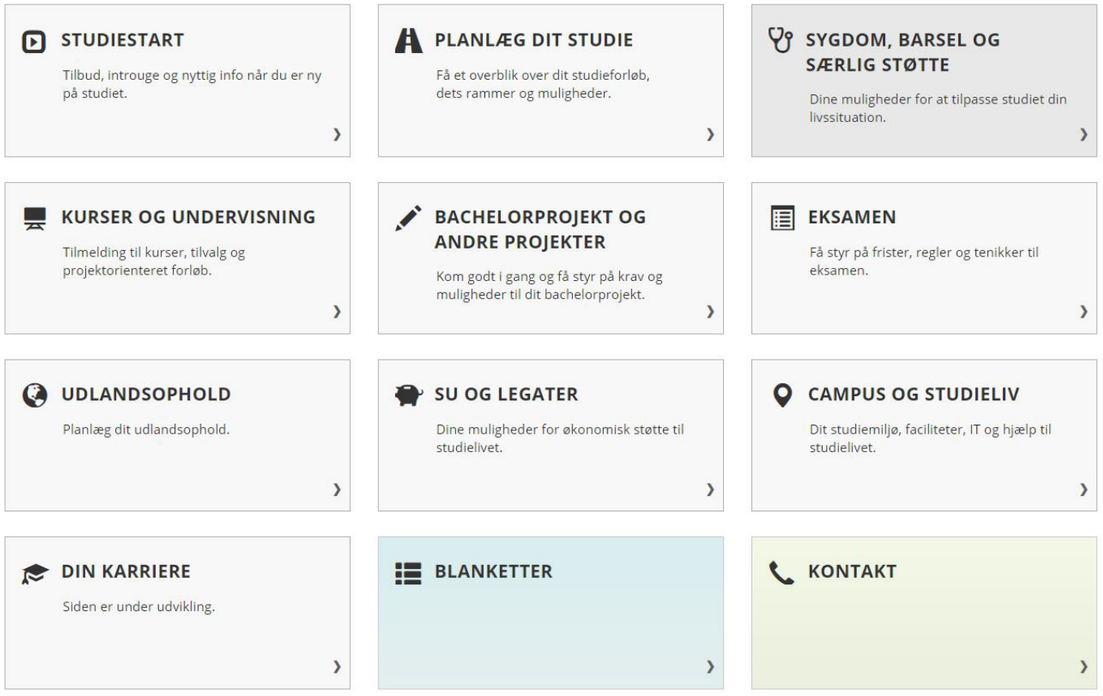

ensartet information til alle studerende, uanset hvilken uddannelse den studerende er indskrevet på.

Mange af de henvendelser Studenterambassadøren får fra studerende, særligt fra studerende med funktionsnedsættelser, handler om at søge om dispensation fra konkrete eksamensregler.

Hen imod slutningen af 2019 blev jeg opmærksom på, at den såkaldte mellemside om eksamen på flere uddannelsers Studieinformationsside kun indeholder et enkelt link til en vejledning i at søge om dispensation (Dispensation til flere end tre prøveforsøg). Herefter foretog jeg en stikprøve på tre forskellige uddannelsers Studieinformationsside på hvert fakultet. Stikprøven viste, at disse uddannelsers sider også kun indeholder et enkelt link til vejledning i at søge om dispensation til flere end tre prøveforsøg.

Det er en hovedhjørnesten i uddannelseslovgivningen på universitetsområdet, at der kan dispenseres fra alle de regler i en studieordning, som alene er fastsat af universitetet:

Uddannelsesbekendtgørelsen, § 33, stk. 8:
"Stk. 8. Det skal fremgå af studieordningen, at universitetet, når det er begrundet i usædvanlige forhold, kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet."
(Bekendtgørelse nr. 1328 af 15/11/2016)

Eksamensbekendtgørelsen, § 29, stk. 3:
"Stk. 3. Det skal fremgå af studieordningen, at universitetet, hvis der foreligger usædvanlige forhold, kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet."
(Bekendtgørelse nr. 1062 af 30/06/2016)

Samtidig eksisterer destinationssiden "Dispensation fra regler" allerede på hver uddannelses Studieinformationsside (På mellemsiden "Planlæg dig studie", i boksen "Regler og dispensationer"), og her omtales også eksamensform og eksamenstid som regler, man kan søge om dispensation fra.

Jeg vurderer på den baggrund, at universitetets vejledningspligt om dispensation fra de eksamensregler, der alene er fastsat af universitetet, vil være mere tilstrækkeligt opfyldt ved, at der også bliver linket til destinationssiden "Dispensation fra regler" fra boksen "Eksamensform og -regler", for eksempel som vist her:

KU's Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) drøftede i november universitetets kommunikation til studerende. Drøftelsen var baseret på studiemiljøundersøgelsen 2019 og på et notat fra KU Kommunikation med anbefalinger om blandt andet at:

- forbedre de studerendes oplevelse af KUnet
- forbedre informationen om eksamen

Jeg anbefaler på baggrund af kapitel 3.2, at der på hver uddannelses Studieinformationsside tilføjes et link på mellemsiden om eksamen til den eksisterende destinationsside om at søge dispensation fra regler.

Blandt andet i forbindelse med universitetets drøftelser af mine beretninger for 2017 og 2018 har jeg fået indtryk af, at en del fakulteter ønsker en mere direkte løbende dialog med mig om igangværende sager, når jeg får indblik i noget, hvor fakultetet kunne styrke den studerendes retssikkerhed eller dialogen med den studerende. Desværre må jeg indtil videre konstatere, at de rammer, som forretningsordenen for Studenterambassadøren giver, ikke har ført fakulteterne og mig tættere på en mere direkte løbende dialog om igangværende sager.

Jeg har i løbet af 2019 været ekstra opmærksom på, om det eventuelt kunne være muligt for mig at henvende mig til fakulteteterne om igangværende sager. Men i de tilfælde, hvor jeg har overvejet at henvende mig, har jeg besluttet at lade være med at gøre det på grund af de her to paragraffer i forretningsordenen for Studenterambassadøren:

"Studenterambassadøren kan ikke træffe afgørelse. Studenterambassadøren kan ikke i sin virksomhed fungere som en parallel eller konkurrerende undersøgelsesmyndighed til allerede eksisterende undersøgelsesmyndigheder." (§ 5, stk. 3)

"Foreligger der oplysninger om skærpende omstændigheder i forbindelse med en klage, kan studenterambassadøren, efter aftale med den studerende, sende klagen videre til rette instans med en bemærkning om, at studenterambassadøren skal orienteres om sagens forløb og udfald. Studenterambassadøren informerer rektor og dekanen for det pågældende fakultet." (§ 8, stk. 3)

De fleste af de henvendelser, vi får ved Studenterambassadøren, handler om såkaldte skønsafgørelser. I de sager, hvor jeg i de sidste tre år har overvejet at henvende mig til et fakultet om en igangværende sag, har jeg hver gang besluttet at lade være, fordi min henvendelse til fakultetet kunne risikere at påvirke skønsafgørelsen. Og det vurderer jeg ville være en overtrædelse af § 5, stk. 3, i forretningsordenen for Studenterambassadøren (om at jeg ikke må fungere som parallel eller konkurrerende undersøgelsesmyndighed).

Som allerede nævnt ovenfor i afsnit 3.1, vil jeg efter offentliggørelsen af min beretning for 2019 begynde at tage forretningsordenens § 8, stk. 3, (om at blive holdt orienteret om en sags forløb og udfald) i brug i de tilfælde, hvor jeg vurderer, at begrundelseskrav i forbindelse med en studerendes anbringender ud fra en sagkyndig udtalelse ser ud til ikke at være overholdt i tilstrækkelig grad.

Det er dog min bekymring, at min orientering af rektor og dekan vil føre til unødvendig konfliktoptrapning af den studerendes situation. Min bedste vurdering er, at risikoen for konfliktoptrapning kunne mindskes, hvis Studenterambassadøren selv besluttede, hvilke ledere, det ud fra situationen vil være relevant at informere. Ud fra dette konkrete eksempel anbefaler jeg derfor, at det ved en passende lejlighed overvejes, om sidste sætning i forretningsordenens § 8, stk. 3, vil kunne ændres til for eksempel: "Studenterambassadøren informerer relevante ledere på KU."

I forretningsordenens § 17 (om iværksættelse af undersøgelse på Studenterambassadørens eget initiativ) er Studenterambassadøren allerede givet en lignende kompetence til at sende den afsluttende undersøgelsesrapport til "… relevante organer og ledere på KU …".

Jeg anbefaler på baggrund af kapitel 3.3, at der frem mod næste eventuelle justering af forretningsordenen for Studenterambassadøren drøftes justering af forretningsordenens § 8, stk. 3.

4. Universitetets styrkende aktiviteter i 2019

I dette kapitel opsummerer jeg, hvad jeg i løbet af 2019 har fået indblik i af aktiviteter på universitetet, som jeg vurderer bidrager til at styrke studerendes retssikkerhed og universitetets dialog med de studerende.

4.1 Tre måneders sagsbehandlingstid for snydsager

Jeg forstår fra møder i 2019 med Fællesadministrationens afdeling for Uddannelser & Studerende og fakulteterne, at:

- sagsbehandlerne i Uddannelser & Studerende fra foråret 2019 har bragt afdelingens del af behandlingen af en snydsag ned til at vare i gennemsnit 55 dage (fra Uddannelser & Studerende modtager indberetning fra et fakultet, har gennemført partshøring og har sendt en afgørelse til den studerende)
- nogle fakulteter har bragt fakultetets del af behandlingen af snydsager ned til i gennemsnit 3-4 uger

Dette fører samlet set til, at universitetets behandling af sager om eksamenssnyd i gennemsnit kan gennemføres på 3 måneder. Dette ser jeg som en stor og vigtig styrkelse af studerendes retssikkerhed.

Jeg forstår samtidig på afdelingen for Uddannelser & Studerende, at man er i gang med at gennemgå kommunikationen i de brevskabeloner, som bliver brugt i behandlingen af snydsager. Dette forventer jeg vil bidrage til en endnu bedre dialog med de studerende undervejs i sagsbehandlingen.

Stadig mere fokus på bedømmernes indberetning

Jeg fik i løbet af 2019 indblik i en afgørelse fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, hvor styrelsen ophævede KU's afgørelse om bortvisning af en studerende (i forbindelse med et fakultets indberetning af mistanke om eksamenssnyd). Styrelsen ophævede blandt andet KU's afgørelse, fordi styrelsen i sin gennemgang af sagen fandt, at KU ikke specifikt havde angivet:

- hvor sætninger i den studerendes besvarelse var identiske med sætninger i en anden studerendes tidligere besvarelse
- hvor der i den studerendes opgave forekom såkaldte parafraser

Af den grund gentager jeg her en af anbefalingerne fra min beretning for 2018 om universitetets behandling af sager om eksamenssnyd:

> "Jeg anbefaler, at eksaminators/censors indberetning hovedsageligt indeholder én-til-én uafviselige beviser på plagiat ledsaget af tilstrækkeligt klar dokumentation af de plagierede kilder. Hvis studieleder finder at bedømmerens indberetning af mistanke om plagiat ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, anbefaler jeg at studieleder sender indberetningen retur til bedømmeren med instruktion om at dokumentere mistanken yderligere."

4.2 Tiltag efter undersøgelse på HUM

I maj 2018 startede jeg en undersøgelse af Det Humanistiske Fakultets behandling af studerendes ansøgninger om dispensation fra fristen for at søge om optagelse på kandidatuddannelsen.

Fakultetet har på baggrund af undersøgelsen ændret på sin behandling af ansøgningerne ved at:

- standardisere svar til ansøgere, der henvender sig efter fristen
- ændre tekst i fakultetets praksisdokument for kandidatoptag
- fastlægge praksis for behandling af ansøgningerne
- kvalitetssikre afslag ved inddragelse af en af fakultetets jurister
- oplyse om dispensationsmulighed på studieinformationssiderne og Det Humanistiske Fakultets hjemmeside

Fællesadministrationens afdeling for Uddannelser & Studerende har i forlængelse heraf besluttet at tage initiativ til en drøftelse med alle fakulteter om at fastsætte en fælles praksis på KU.

Min mulighed for at undersøge en forvaltningsmyndigheds generelle behandling af et sagsområde er beskrevet i kapitel 7 i forretningsordenen for Studenterambassadøren. Her fremgår det blandt andet, at jeg skal afslutte undersøgelsen med en rapport, som jeg offentliggør i anonymiseret form.

I undersøgelsesrapporten beskriver jeg blandt andet, hvordan undersøgelsen forløb og hvad mine vurderinger af undersøgelsesgrundlaget er. Fakultetets og afdelingen for Uddannelser & Studerendes kommentar til undersøgelsen er også vedlagt som bilag til rapporten.

4.3 Praksisudvalgets anbefalinger om styrkelse af god videnskabelig praksis m.m.

I februar 2019 drøftede Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) et brev til rektoratet fra Udvalget vedrørende god videnskabelig praksis på Københavns Universitet (Praksisudvalget). Brevet indeholdt anbefalinger fra Praksisudvalgets konference i oktober 2018 om undervisning i god videnskabelig praksis på Københavns Universitets bachelor- og kandidatuddannelser. Særligt fire anbefalinger i Praksisudvalgets brev til rektoratet bekræfter mine indsigter i, hvordan universitetet kan styrke studerendes viden om og retssikkerhed i forbindelse med god videnskabelig praksis og god studiepraksis:

- "… at undervisning i god videnskabelig praksis placeres flere steder i løbet af uddannelserne og særligt i forbindelse med opgaveskrivning."
- "… at det som led i velkomsten af de internationale studerende bør sikres, at alle indgår i et forløb, hvor de stifter bekendtskab med KU's normer og regler for god videnskabelig praksis og god studiepraksis."
- "… at det undersøges nærmere, om der er behov for udarbejdelse af en vejledning i afkodning af indholdet i den maskingenererede plagiatrapport i Digital Eksamen, samt vejledning i, hvordan mistanke om en studerendes plagiat indberettes til fakultetet."
- "… at fakulteterne sikrer, at der er relevant undervisningsmateriale inden for alle fagområder."

Se eventuelt hele brevet med anbefalingerne i Praksisudvalgets årsberetning for 2018.

I september 2019 deltog jeg i Praksisudvalgets konference om studerende i forskning på bachelor- og kandidatuddannelserne. Ved konferencen blev de her tre temaer belyst og drøftet:

- involvering af den studerende i forskning
- forfatterskab og ejerskab til data
- ejerskab til data og datamanagement

Oplæggene og drøftelserne viste tydeligt den kompleksitet, der kan være i en forskers og en studerendes vellykkede samarbejde. Det var i mine øjne derfor glædeligt, at det også blev drøftet ved konferencen, hvad behovene for en aftale mellem forskeren og den studerende er (blandt andet om forfatterskab og om brug af forskningsdata under og efter samarbejdet).

4.4 Tilstrækkelig faglig begrundelse i eksamensklager m.m.

Ved møde i KU's Studieadministrative Koordineringsudvalg (SAK) i marts 2019 blev det drøftet, at Styrelsen for Forskning og Uddannelse havde bedt om en uddybende udtalelse fra bedømmerne ved behandling af en klage over universitetets behandling af en eksamensklage. Styrelsens vurdering var, at de hidtidige udtalelser ikke overholdt forvaltningslovens krav om tilstrækkeligt begrundede afgørelser. Derfor bad styrelsen om en uddybende udtalelse fra bedømmerne, der klart viste bedømmernes konkrete og faglige begrundelse for bedømmelsen af den studerendes besvarelse af en eksamensopgave.

På den baggrund indstillede Fællesadministrationens afdeling for Uddannelser & Studerende, at når fakultetets klagesagsbehandlere fremover modtager udtalelse fra bedømmerne om en studerendes eksamensklage, så foretager sagsbehandleren en vurdering af, om bedømmernes udtalelse indeholder en tilstrækkelig faglig begrundelse.

Ved samme møde i SAK i marts 2019 blev det drøftet, hvad de retlige rammer er for, at studerende kan søge om aktindsigt i de notater, som censor og eksaminator skal tage under voteringen om den studerendes præstation og deres fastsættelse af en karakter (§ 23 i eksamensbekendtgørelsen).

Jeg har siden fået indblik i behandlingen af en anden eksamensklage, hvor styrelsen blandt andet har meddelt universitetet, at nye bedømmere, som ombedømmer en skriftlig prøve (efter at en studerende har klaget over den oprindelige bedømmelse og har takket ja til universitetets tilbud om at få den skriftlige prøve ombedømt), også skal begrunde deres ombedømmelse efter forvaltningslovens regler om begrundelser.

4.5 Støtte og vejledning ved mobning og seksuel chikane

I foråret 2019 drøftede KU's Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) første gang studiemiljøundersøgelsen 2019. En af hovedkonklusionerne om undersøgelsen i indstillingen til mødet var, at størstedelen af de studerende, som svarede på undersøgelsen, ikke ved hvor de kan melde en hændelse om mobning eller seksuel chikane eller hvor de kan få vejledning og støtte.

Det var derfor glædeligt i løbet af efteråret at se i fakulteternes handleplaner ud fra studiemiljøundersøgelsen, at fakulteterne vil sætte flere initiativer i gang for nå ud til flere studerende og ansatte om, hvor de kan melde en hændelse om mobning eller seksuel chikane og hvor de kan få vejledning og støtte.

Det er også glædeligt at se i universitetets reviderede retningslinjer for forebyggelse og håndtering af krænkende handlinger, at det her er gjort endnu klarere:

- hvem den studerende kan henvende sig til om vejledning og støtte
- hvordan lederen skal håndtere en sag under hensyntagen til alle parter i sagen

4.6 Information om feedbackformer fra studieår 2020/2021

Fakulteterne og Fællesadministrationens afdeling for Uddannelser & Studerende har i 2019 planlagt en arbejdsproces for indarbejdning af beskrivelser af benyttede feedbackformer på hvert kursus på www.kurser.ku.dk. Arbejdsprocessen er planlagt til at være afsluttet 1. maj 2020, således at de studerende på nærved alle universitetets kurser vil kunne se i kursusbeskrivelsen, hvilke feedbackformer underviserne på kurset benytter sig af.

4.7 Målrettet vejledning til studerende med funktionsnedsættelser på SCIENCE

Fra efteråret 2019 har studerende på SCIENCE kunnet booke tid til et specifikt vejledningstilbud til studerende med funktionsnedsættelser via Studenterservices kontaktside.

I løbet af foråret 2019 blev der også ansat en medarbejder i SCIENCE's sektion for Studie- og Karrierevejledning med hovedfokus på studerende med funktionsnedsættelser.

4.8 Smidigere veje for studerende med funktionsnedsættelser

Fakulteterne har i deres handleplaner ud fra studiemiljøundersøgelsen 2019 også skrevet mål ind om at øge studerende med funktionsnedsættelsers kendskab til:

- Studievejledning
- Målrettede arrangementer
- Forbedret søgefunktion på KUnet om ord relateret til funktionsnedsættelser
- Tilbud om faglige støttelærere og støttepersoner
- Specialpædagogisk støtte (SPS)
- Studenterrådgivningen

Nogle af handleplanerne indeholder derudover mål om arrangementer for ledelse, nævn og undervisere om, hvordan universitetet endnu bedre kan hjælpe disse studerende, evaluering af kommunikationskanaler m.m.

Jeg anbefaler, at fakulteterne også gør studerende med funktionsnedsættelser endnu mere opmærksomme på deres muligheder for at søge om dispensation til tilpasning af eksamensformer, studieaktivitetskrav m.m. Læs eventuelt mere om, hvad jeg anbefaler af vejledning til studerende med funktionsnedsættelser på side 21 i min årsberetning for 2018.

5. Funktionens synlighed

I de følgende afsnit opsummerer jeg:

- overordnede tendenser i studerendes henvendelser
- min deltagelse ved møder som neutral tredjepart
- drøftelser af behandlingen af mine årsberetninger
- justeringen af Studenterambassadørens hjemmeside
- national og international bevågenhed om studentombud-funktionen

5.1 578 henvendelser i 2019

Som allerede nævnt, har der i 2019 været i alt 578 henvendelser til Studenterambassadøren. Dette svarer til 1,5% af det samlede antal indskrevne studerende[2]. Til sammenligning modtog jeg i 2019 mellem en tredjedel og to tredjedele flere henvendelser pr. 100 studerende end seks af mine norske studentombud-kolleger modtog i 2018.[3]

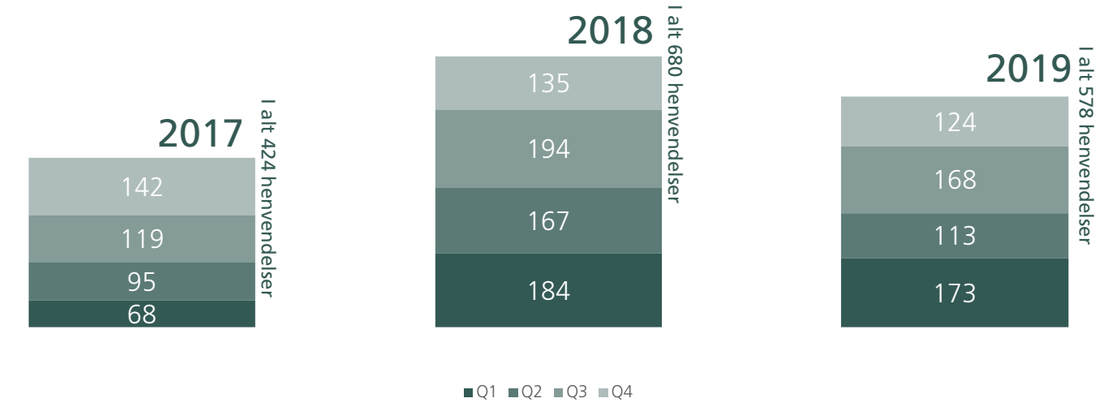

Figuren nedenfor viser, hvordan antallet af henvendelser fordelte sig måned for måned i henholdsvis 2018 og 2019.

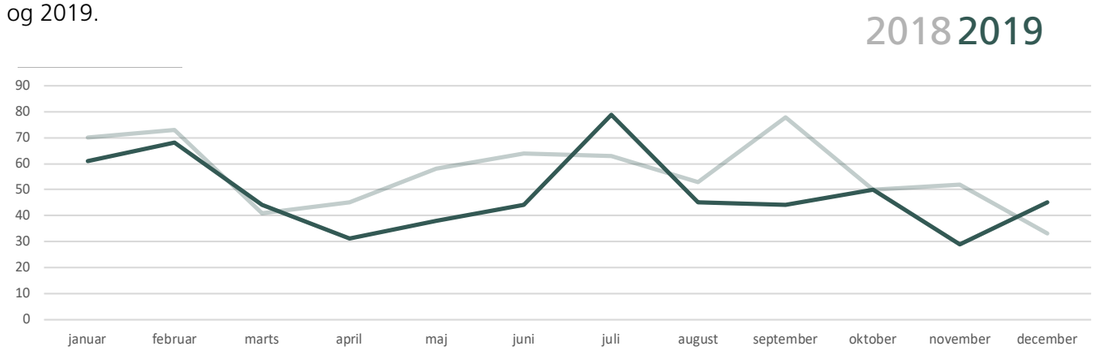

2 Der er p.t. 37.493 heltidsstuderende på KU ifølge https://us.ku.dk/studiestatistik/studiestatistikker/bestand/

3 Se henvendelsestal i årsberetninger for Studentombud på seks norske universiteter med i alt godt 134.000 studerende:
Universitetet i Oslo / Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet / Universitetet i Agder
Norges arktiske universitet / Universitetet i Bergen / Oslomet

Generelt om henvendelser

Også i 2019 er de studerende på KU i de fleste tilfælde i gang med at få behandlet en dispensationsansøgning eller en klage, når de henvender sig til Studenterambassadøren. Totalt set godt 71% af alle henvendelser.

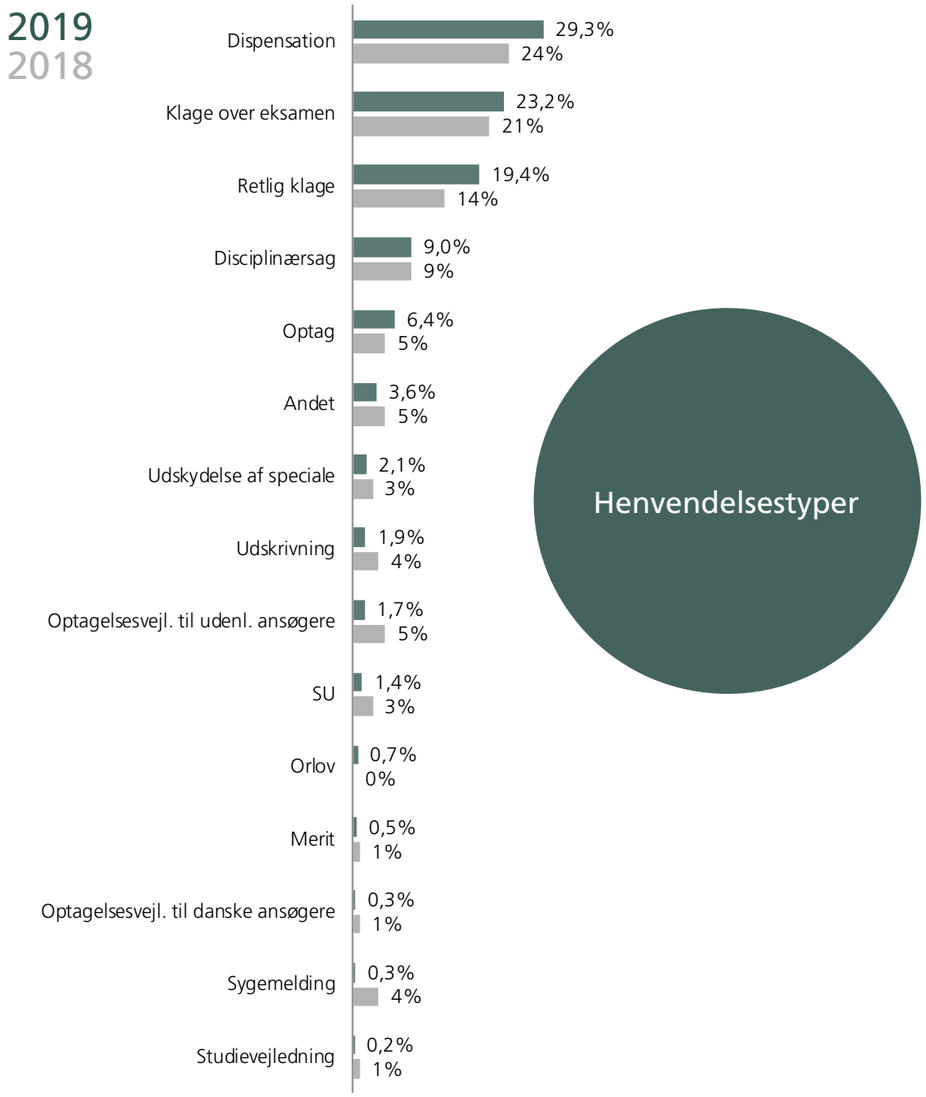

De 13% af henvendelserne i 2019 henviser vi direkte videre til studievejledninger og forvaltning.

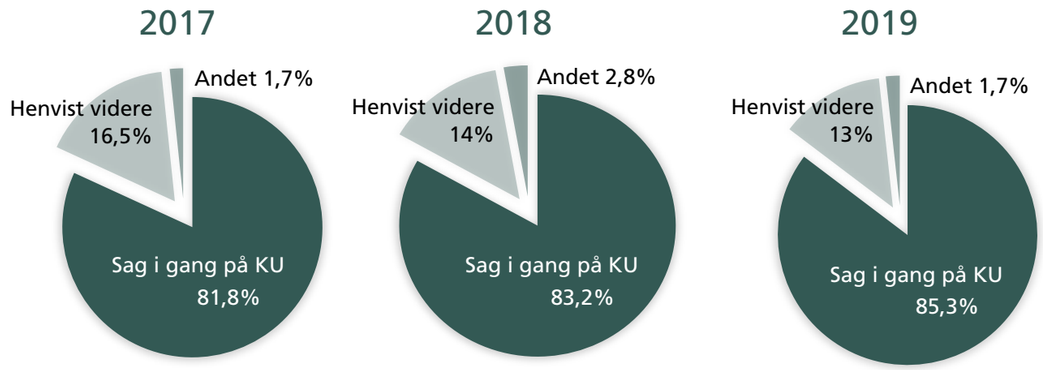

Disse 13% i 2019 fordeler sig sådan her inden for henvendelsestyperne:

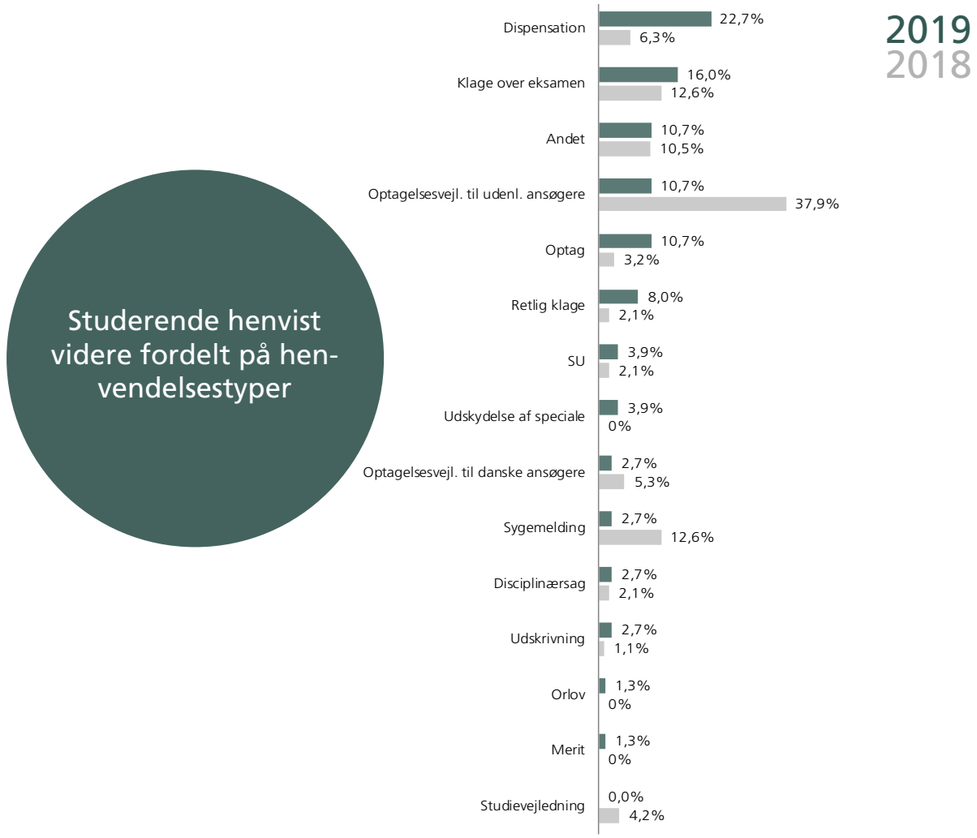

Ligesom i 2018 var over halvdelen af alle henvendelser i 2019 forventeligt fra bachelorstuderende. Denne gruppe studerende må som nye i universitetssektoren antages at være mindre fortrolige med regler og rammer m.m.

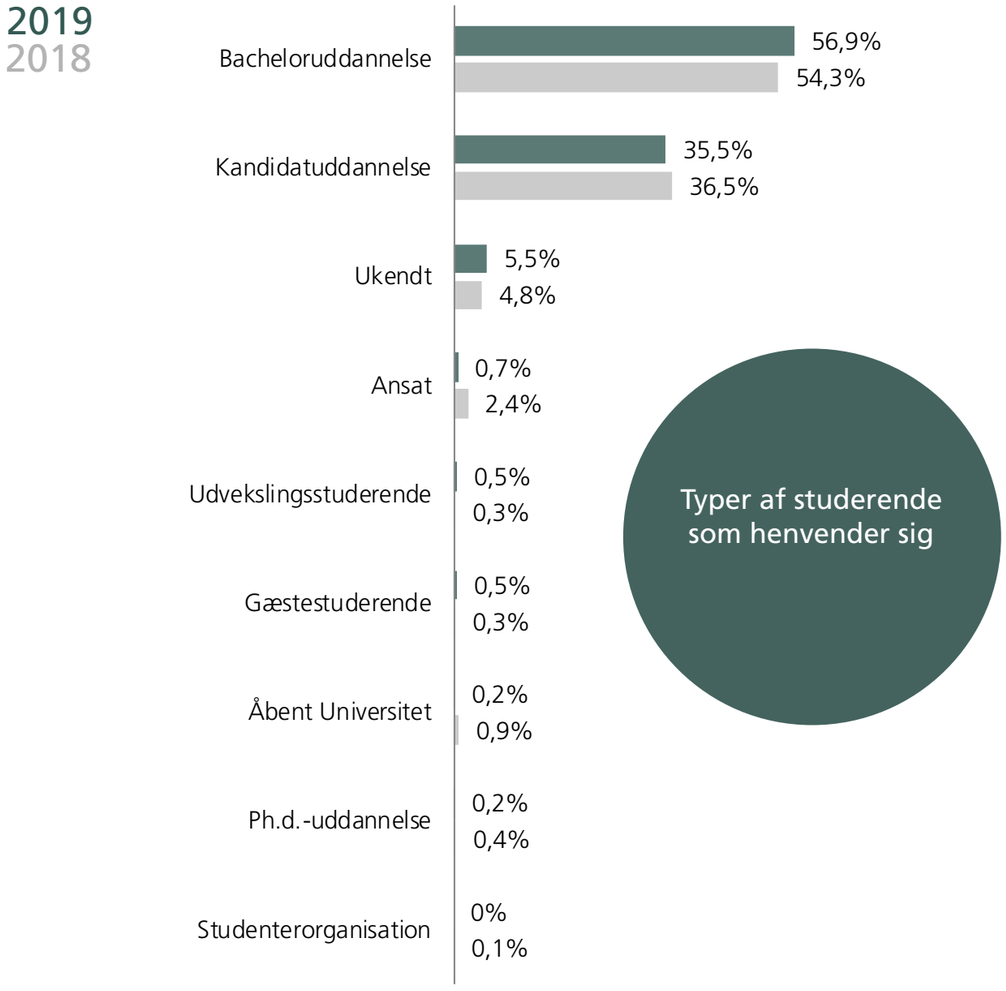

Også i 2019 har studerende fra TEOL, JURA og SUND haft det største behov for rådgivning, når man sammenholder mængden af henvendelser fra hvert fakultet med det samlede antal studerende på hvert fakultet.

Omkring TEOL skal man dog igen tage højde for den statistiske skævhed, at én henvendelse procentvist udgør en væsentligt større andel af fakultetets samlede antal studerende end på de andre fakulteter.

HUM og SCIENCE ligger under gennemsnittet af henvendelser til Studenterambassadøren på ca. 1,5% af universitetets samlede antal studerende. Der er samtidig et fald i henvendelser fra studerende fra SCIENCE set i forhold til 2018.

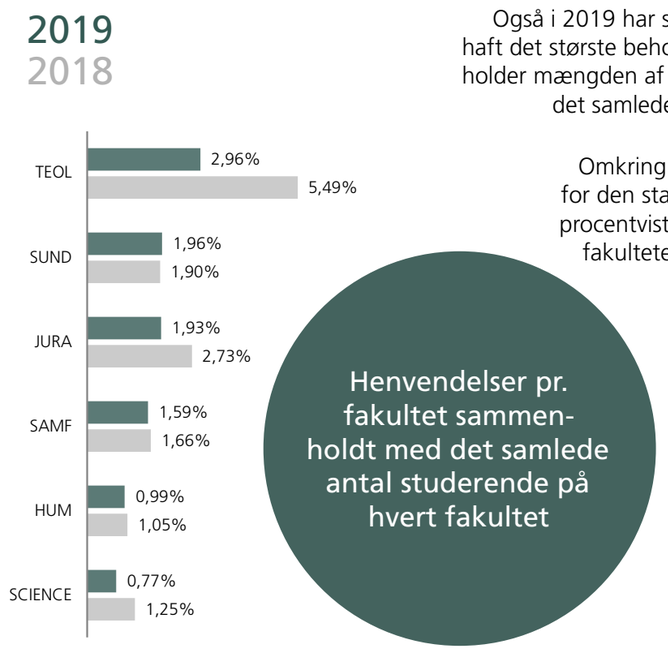

Ser man på fordelingen af det faktiske antal henvendelser, er de fleste i 2019 igen fra studerende på SUND.

Samtidig ses faldet i henvendelser fra studerende på SCIENCE sammenlignet med henvendelser fra studerende på de andre fakulteter klarere i denne figur.

De studerende fra andre danske universiteter blev henvist til rådgivningstilbud på deres universitet.

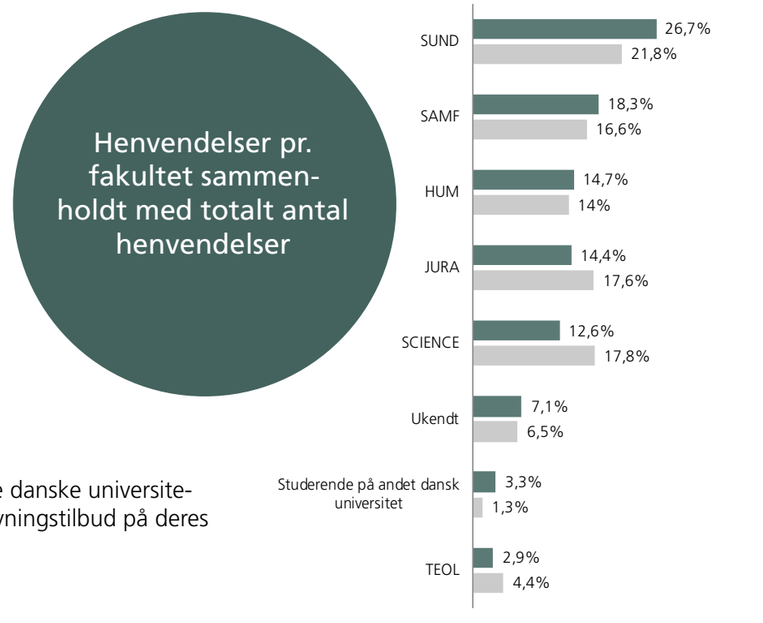

Henvendelser om mobning, seksuel chikane m.m.

Jeg har i løbet af 2019 fået 41 henvendelser, hvor den studerende har oplevet sig mobbet, seksuelt chikanet eller lignende. Dette er igen en stigning fra året før (27 henvendelser i 2018).

I 37 af de 41 henvendelser har en studerende oplevet sig chikaneret af en medarbejder. I de øvrige henvendelser har en studerende oplevet sig chikaneret af en anden studerende. Til sammenligning viste Danske Studerendes Fællesråds og Danske Universiteters undersøgelse i 2018 af uønsket seksuel adfærd mod studerende, at 50% oplevede sig seksuelt chikaneret af medstuderende, 11% af rusvejledere/tutorer og 10% af undervisere.

Som allerede nævnt ovenfor i kapitel 4 (afsnit 4.8) godkendte universitetets hovedsamarbejdsudvalg i oktober de reviderede "Retningslinjer for forebyggelse og håndtering af krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane" . De reviderede retningslinjer ser ud til at gøre det endnu tydeligere, hvad universitetets ledere og andre involverede medarbejdere skal gøre, når de modtager en indberetning om en situation om mobning, seksuel chikane eller lignende.

Læs eventuelt mere om, hvad jeg anbefalede omkring universitetets håndtering af klager over en medarbejder eller en studerende i min beretning for 2018 (side 13-15).

Derudover finder jeg det relevant at nævne her, at Ligebehandlingsnævnet i november gav en studerende på et dansk universitet medhold i, at en underviser havde udvist en adfærd, der var omfattet af ligebehandlingslovens definition af sexchikane. Underviseren havde fremsat en række udtalelser, der skabte et miljø, hvor man som kvindelig studerende ikke følte sig tryg.

5.2 Deltagelse som neutral tredjepart ved møder mellem studerende og forvaltning

KU's bestyrelse besluttede i efteråret 2017 at give Studenterambassadøren mulighed for at deltage ved møder mellem studerende og universitetets forvaltning som såkaldt neutral tredjepart med taleret.

Jeg har i 2019 deltaget ved seks møder som neutral tredjepart. Fire møder mellem en studerende med funktionsnedsættelser og forvaltningen i forbindelse med ansøgninger om dispensation. Ét møde mellem en studerende og forvaltningen om klage over seksuel chikane. Ét møde mellem en studerende og forvaltningen om uberettiget indberetning af mistanke om eksamenssnyd.

Ved hovedparten af møderne viste det sig, at den studerende i udgangspunktet enten var blevet utilstrækkeligt informeret om sine rettigheder eller var blevet alvorligt fejlinformeret eller i meget indgribende grad ikke havde fået sin sag tilstrækkeligt oplyst.

I de situationer, hvor jeg efter møderne indtil videre har fået indblik i universitetets afgørelse, så ser de fleste af møderne ud til at have sat lys på den studerendes situation på måder, der har medvirket til, at de studerende efter møderne har modtaget afgørelser, som i tilstrækkelig grad følger gældende regler og praksis for sagstypen.

Jeg har nu været til neutral tredjepart-møder på både HUM, JURA, SCIENCE, SUND og TEOL (samlet set i 2018 og 2019).

5.3 Drøftelser af behandlingen af mine årsberetninger

Jeg har ved fælles møder med de studerende i KU's bestyrelse og universitetets Vicedirektør for Uddannelse drøftet organisationens behandling af mine årsberetninger. Vi har aftalt at fortsætte vores drøftelser i 2020 med henblik på snarest muligt at inddrage blandt andet direktionen, KU's Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) og Studieadministrativt Koordineringsudvalg (SAK) i drøftelserne.

Hidtil har direktionen hvert forår bedt mig drøfte årsberetningen med:

- Administrativt Ledelsesteam (AL)
- KU's uddannelsesstrategiske råd (KUUR)
- KU's Studieadministrative Koordineringsudvalg (SAK)
- LedelsesTeam (LT)
- bestyrelsen

Fra og med min årsberetning for 2017 har fakulteterne og Studenterrådets forretningsudvalg inviteret mig til også at drøfte årsberetningen mere i dybden for hvert fakultetet om efteråret (ved møder med prodekan for uddannelse og studiechef, studerendes fagråd m.fl.).

5.4 Justering af hjemmeside

I løbet af 2019 har vi gennemført en større justering af indholdet på Studenterambassadørens hjemmeside. Justeringen er baseret på en analyse af hjemmesiden, som er beskrevet nærmere i min årsberetning for 2018.

Mest iøjnefaldende ændring er, at det meste indhold på hjemmesiden nu er skåret til sådan, at vi viser direkte videre til KUnet > Studieinformation og uddannelsernes vejledninger på Studieinformationssiderne om at søge dispensation, klage over eksamener, klage over afgørelser, melde sig syg til eksamen m.m. Helt præcist henviser vi nu videre til Studieinformationssiderne 31 gange.

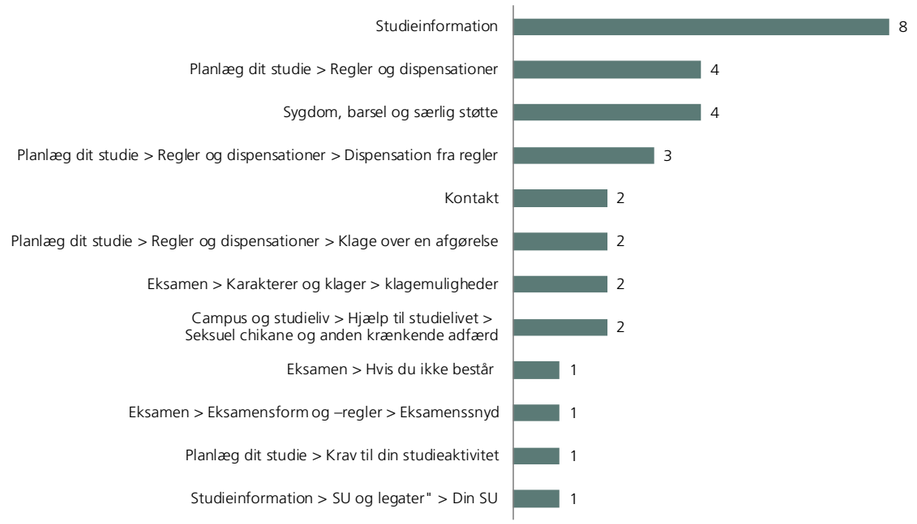

Som det ses i oversigten ovenfor henviser vi hovedsageligt videre til sider under de her tre indgange på Studieinformation-forsiden:

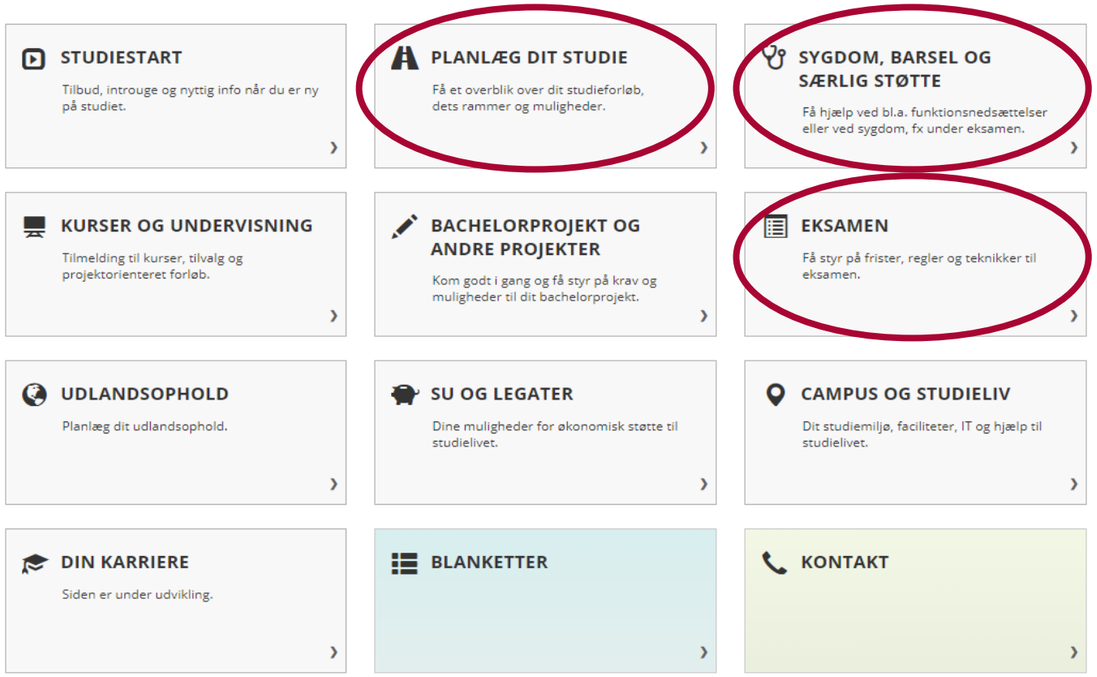

Nogle links videre til Studieinformationssiderne ledsager vi med mindre huskelister eller lignende.

På den måde sigter vi primært efter at bidrage til, at de studerende nemmere kan finde frem til deres uddannelses vejledning om de situationer, som vi også vejleder og rådgiver om i det daglige. Behovet for at studerende endnu lettere kan finde frem til den her information blev blandt andet drøftet ved møde i KU's Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) i november i forbindelse med rådets drøftelse af kommunikation til de studerende på baggrund af studiemiljøundersøgelsen 2019 og et notat med anbefalinger fra KU Kommunikation.

5.5 National og international bevågenhed om studentombud

Anbefaling om at oprette studentombud på alle universiteterne i 4EU+-alliancen

Københavns Universitet blev optaget som medlem af 4EU+-alliancen i efteråret 2018. Ved en konference for studerende i alliancen i oktober 2019 besluttede de studerende blandt andet at anbefale alliancens styregruppe, at alle seks universiteter i alliancen opretter studentombud.

Valgt til bestyrelsen for ENOHE

Juni 2019 blev jeg nomineret og valgt til bestyrelsen for European Network of Ombuds in Higher Education (ENOHE). Læs mere på ENOHE's nyhedsside under 2. juli 2019.

Tænketanken Perspektivs undersøgelse: "Nødvendigt for nogle – Godt for alle"

Jeg har i 2018 og 2019 deltaget i Tænketanken Perspektivs arbejde med at skabe mere synlighed om situationen for studerende med funktionsnedsættelser og deres behov for vejledning og rådgivning.

I oktober 2019 offentliggjorde tænketanken sin undersøgelse "Nødvendigt for nogle – Godt for alle" om vilkårene for studerende med funktionsnedsættelser på lange og mellemlange videregående uddannelser. Tænketanken opsummerer blandt andet rapporten med dette:

> "Rapporten viser, at der er mange barrierer for, at studerende med funktionsnedsættelser kan tage en videregående uddannelse på lige fod med andre. 63,9% af respondenterne oplever deres funktionsnedsættelse som en hindring for at kunne opnå samme faglige udbytte som deres medstuderende. Rapportens fund har derfor dannet grundlag for 10 konkrete anbefalinger til, hvordan forholdene for studerende med funktionsnedsættelser kan forbedres."

De 10 anbefalinger er:

1. Styrk den faglige tilgængelighed på uddannelsesinstitutionerne
2. Nytænk den fysiske tilgængelighed på uddannelsesinstitutionerne
3. Inkludér studerende med funktionsnedsættelser i de sociale fællesskaber
4. Opkvalificering af studentervejledning og andre parter
5. Bedre og løbende vejledning om støttemuligheder
6. Mulighed for en helhedsorienteret studieplan
7. Bedre dispensationsmuligheder
8. Alle studerende med funktionsnedsættelser skal have mulighed for at komme i et relevant praktik- eller klinikforløb
9. Bedre muligheder for handicaptillæg til SU
10. Fjern fremdriftsincitamenter

Norsk lov om obligatorisk studentombud vedtaget

Tilbage i juni vedtog det norske folketing som det første skandinaviske land ved lov, at universiteter og andre videregående uddannelser skal give alle studerende adgang til et studentombud. Lovens overordnede rammer er, at et studentombud:

- skal give studerende råd og hjælp i sager knyttet til de studerendes studiesituation
- ikke kan instrueres i sit virke
- har tavshedspligt jf. den norske forvaltningslov (fra § 13 til og med § 13 e)